

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. ректора

Валентина АРАНЧІЙ

«   »   2022 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Освітньо-професійна програма

Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)

спеціальність 035 Філологія

(035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

ступінь вищої освіти Магістр

Полтава 2022

Розробники:

Тагільцева Яніна, доцент, к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;

Люлька Вікторія, доцент, к. філол. н., доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;

Антонюк Марина, к. філол. н., старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін;

Савенкова Олена, старший викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін.

Наскрізна програма практики розглянута та схвалена на засіданні кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Завідувач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін

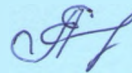

Наталія СИЗОНЕНКО

Наскрізна програма практики схвалена радою з якості вищої освіти спеціальності 035 Філологія

Протокол від «01» вересня 2022 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти спеціальності 035 Філологія

Олена САВЕНКОВА

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ОПИС ПРАКТИК	6
2. ЗМІСТ ПРАКТИК	13
3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК	16
4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК	17
5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ	20
РЕЗУЛЬТАТІВ	
Додаток А	23
Додаток Б	27

ВСТУП

Наскрізна програма практики розробляється згідно освітньо-професійної програми «Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)» та навчального плану підготовки студентів ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська).

Метою практики є закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання, а також набуття й удосконалення лінгвістичної, перекладацької, комунікативної, міжкультурної, методичної, інформаційної компетентностей, визначених відповідною освітньо-професійною програмою підготовки здобувачів вищої освіти.

Завдання практики:

- формування, розвиток та закріплення уміння письмово спілкуватися у різних галузях господарства, науки і культури;
- формування, розвиток та закріплення уміння здійснювати письмовий та усний переклад різногалузевих текстів;
- розвиток та закріплення уміння користуватися сучасними методами збирання і обробки інформації;
- формування, розвиток та закріплення уміння усного спілкування у різних галузях господарства, науки і культури;
- формування, розвиток та закріплення уміння здійснювати комунікації в рамках переговорів;
- формування, розвиток та закріплення уміння забезпечувати усну та письмову комунікації в межах діяльності перекладача;
- формування, розвиток та закріплення уміння оцінювати якість виконаного перекладу у порівнянні з оригіналом, виявляти відхилення від оригіналу, вивіряти текст перекладу в межах діяльності перекладача-референта;
- формування та розвиток навичок викладання іноземних мов та перекладознавчих дисциплін.

Проходження практики сприяє формуванню

компетентностей:

інтегральної:

- розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методика і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН 18. Володіти знаннями про сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, закономірності розвитку людини, її соціально-психологічні особливості, особливості організації власної науково-педагогічної діяльності.

ПРН 19. Знати й застосовувати дидактичні засади методики викладання іноземних мов та перекладу.

1. ОПИС ПРАКТИК

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми «Германські мови і переклад (англійська та німецькі мови)» ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) денної форми навчання 2022 року набору передбачені наступні види практик (табл. 1).

Таблиця 1

**Види, назви і обсяги практик студентів
освітньо-професійної програми «Германські мови і переклад (англійська
та німецькі мови)»
ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 035 Філологія
(035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша –
англійська)**

№ з/п	Назва практики	Семестр	Обсяг практики	
			кредитів ЄКТС	годин
Виробничі практики				
1.	Перекладацька практика	1	3	90
2.	Педагогічна практика	2	3	90
Переддипломна практика				
3.	Переддипломна практика	3	6	180

Навчальним планом підготовки студентів освітньо-професійної програми Германські мови і переклад (англійська та німецькі мови) ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) заочної форми навчання 2021 року набору передбачено проходження професійної практики обсягом 6 кредитів ЄКТС (180 годин).

1.1. Виробнича практика «Перекладацька практика»

Метою виробничої практики «Перекладацька практика» є закріплення й поглиблення знань, отриманих під час вивчення теоретичних курсів з лінгвістичних дисциплін, розвиток і вдосконалення на практиці навичок перекладу.

Завданням виробничої практики «Перекладацька практика» є:

- розвиток і вдосконалення навичок застосування теоретичних моделей в процесі перекладу для вирішення різноманітних перекладацьких завдань;
- формування професійних вмінь і навичок практичної діяльності у галузі письмового та усного перекладу;
- навчити студентів приймати самостійні рішення у реальних умовах роботи;
- закріпити навички редагування текстів перекладу;
- сприяти формуванню професійної перекладацької компетенції

студентів-перекладачів;

- розвивати вміння використовувати інформаційні технології в процесі перекладацької діяльності;

- формування потреби в систематичному безперервному поновленні й удосконаленні своїх знань і вмінь та творчого їх застосування у практичній діяльності.

Проходження *виробничої практики «Перекладацька практика»* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

фахових:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

1.2. Виробнича практика «Педагогічна практика»

Метою виробничої практики «Педагогічна практика» є оволодіння сучасними методами, формами навчально-виховної роботи у закладах вищої освіти, формування професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних умовах, виховання інтересу до професії, потреби систематично поновлювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності, вивчення та використання передового й новаторського педагогічного досвіду.

Основними завданнями виробничої практики «Педагогічна практика» є:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри;
- відвідування та аналіз проведення занять провідними викладачами кафедри та однокурсниками;
- підготовка та проведення лекційних, семінарських/практичних занять;
- проведення методичного аналізу навчальних матеріалів;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри та правилами її оформлення;
- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи факультету, кафедри;
- участь у виховній роботі в студентському колективі;
- ознайомлення з основними напрямками наукової діяльності кафедри, з організацією та роботою студентських наукових гуртків тощо.

Проходження *виробничої практики «Педагогічна практика»* сприяє формуванню *компетентностей:*

інтегральної:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність розуміти системність, взаємозв'язок і цілісність різних педагогічних явищ і процесів; виявляти психологічні аспекти у професійній діяльності.

ФК 10. Здатність розуміти дидактичні засади методики викладання іноземних мов та перекладу.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 18. Володіти знаннями про сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, закономірності розвитку людини, її соціально-психологічні особливості, особливості організації власної науково-педагогічної діяльності.

ПРН 19. Знати й застосовувати дидактичні засади методики викладання іноземних мов та перекладу.

1.3. Переддипломна практика

Метою переддипломної практики є збір та опрацювання фактичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи, поглиблення і вдосконалення компетентностей, набутих здобувачами вищої освіти (у виробничих умовах) та підготовка їх до трудової діяльності.

Завданнями переддипломної практики є:

- ознайомлення з методологією роботи над науковим дослідженням;

- відпрацювання вміння раціонально планувати власну науково-дослідницьку роботу;
- формування вміння працювати з фактичним матеріалом, аналізувати, узагальнювати і використовувати його для написання кваліфікаційної роботи;
- закріплення вміння здобувати необхідний теоретичний і практичний матеріал з різних джерел інформації, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій;
- вироблення навички оцінювати валідність джерела інформації;
- розвиток навички саморедагування;
- усвідомлення поняття академічної доброчесності, виховання імперативу неухильно дотримуватися її під час написання кваліфікаційної роботи;
- набуття навичок дослідницької роботи за фахом філолога.

Проходження *переддипломної практики* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).
- ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та

іноземною мовами.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.

ПРН 17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

1.4. Професійна практика

Метою професійної практики є розвиток у здобувачів вищої освіти професійних навичок і умінь, необхідних для здійснення письмового та усного перекладів, навичок перетворення фундаментальних і прикладних знань за фахом у професійні функції; формування потреби систематично поповнювати свої знання і творчо застосовувати їх в практичній діяльності, формування навичок прийняття самостійних рішень під час роботи в реальних умовах.

Завданнями професійної практики є:

- ознайомлення зі специфікою робочого місця та професійними обов'язками перекладача та формування вміння виконувати різні види перекладацької діяльності з використанням сучасних технічних засобів;

- формування творчого, дослідницького підходу до організації перекладацької діяльності;

- оволодіння навичками аналізу, інтерпретації інформації, вироблення конструктивних пропозицій;

- формування дослідницьких, аналітичних, організаторських, комунікативних здібностей;

- уміння здійснювати самоконтроль, самоаналіз та об'єктивну самооцінку власної перекладацької діяльності, а також діяльності професійних перекладачів та колег-практикантів;

- забезпечення умов для фахової адаптації, залучення до активної діяльності у професійних колективах;
- виховання любові до фаху перекладача, прагнення постійного професійного розвитку.

Проходження *професійної практики* сприяє формуванню *компетентностей*:

інтегральної:

- здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог;

загальних:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань /видів економічної діяльності).

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових:

ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

ФК 9. Здатність ефективно й компетентно брати участь у різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі філології.

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування.

ПРН 3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

ПРН 5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПРН 10. Збирати й систематизувати мовні, літературні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 12. Дотримуватися правил академічної доброчесності.

ПРН 13. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

2. ЗМІСТ ПРАКТИК

2.1. Виробнича практика «Перекладацька практика»

Тема 1. Переклад науково-технічних текстів. Контекст. Перекладацька еквівалентність. Лексичні, граматичні та стилістичні прийоми перекладу. Трансформації при виконанні перекладу. Переклад анотації, реферату до наукової роботи.

Тема 2. Переклад наукових текстів економічного спрямування. Особливості перекладу економічної та фінансової термінології. Фонові знання перекладача в певних галузях економіки як запорука якісного перекладу. Особливості граматики економічних текстів.

Тема 3. Редагування перекладу. Заміна, вставка, вилучення слів та словосполучення у тексті. Редагування перекладу науково-технічного тексту. Особливості перекладу термінів. Уніфікація використаної термінології у тексті перекладу.

Тема 4. Індивідуальне завдання.

2.2. Виробнича практика «Педагогічна практика»

Тема 1. Навчальна та методична робота. Планування та організація навчальної та навчально-методичної роботи. Ознайомлення з робочими навчальними планами різних років набору та робочими програмами навчальних дисциплін за освітньо-професійною програмою Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська. Аналіз навчальних матеріалів з метою прогнозування можливих труднощів засвоєння його здобувачами вищої освіти.

Досвід розробки і впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання. Розробка розгорнутого плану, підготовка тексту та проведення одного лекційного, одного семінарського/практичного занять із застосуванням різноманітних методів та прийомів (традиційних та інноваційних).

Тема 2. Наукова робота. Ознайомлення з основними напрямками наукової діяльності кафедри. Організація та робота студентських наукових гуртків. Наукові та науково-методичні конференції. Академічна доброчесність. Підготовка до друку наукової статті або тез.

Тема 3. Організаційно-виховна робота. Організаційно-виховна робота на факультеті та кафедрі. Робота куратора академічної групи. Організація та проведення виховного заходу іноземною мовою.

2.3. Переддипломна практика

Тема 1. Планування роботи над кваліфікаційним дослідженням. Вибір теми дослідження. Складання плану кваліфікаційної роботи. Пошук та опрацювання наукових джерел. Підбір і систематизація практичного матеріалу. Оформлення результатів роботи у вигляді тексту. Саморедагування. Тайм-менеджмент процесу роботи над дослідженням.

Тема 2. Методологія лінгвістичного дослідження. Методи загальнонаукові й лінгвістичні. Доцільність використання того чи іншого методичного інструментарію залежно від специфіки дослідження. Методи для збору матеріалів дослідження.

Тема 3. Сучасні інформаційні технології, що оптимізують дослідницьку роботу. Можливості бібліотек: електронні каталоги, онлайн-репозитарії праць у бібліотеках університетів і наукових установ, повнотекстові версії праць на сайтах бібліотек. Лінгвістичні онлайн-ресурси: повнотекстові версії словників, анотовані корпуси мов, онлайн-редактори.

Тема 4. Академічна доброчесність. Підходи до розуміння академічної доброчесності в англomовному світі та в Україні. Прояви академічної не доброчесності та їхні наслідки для науковця. Способи перевірки наукової роботи на дотримання норм академічної доброчесності.

2.4. Професійна практика

Тема 1. Переклад: типологія. Оцінка якості перекладу. Типологія перекладів. Адекватність і точність перекладу. Дослівний і буквальний переклад. Добір відповідників при перекладі. Закономірності пропусків та включень.

Тема 2. Фонетичні, граматичні, лексичні трансформації. Транскодування. Транспозиція. Фонографічна заміна за традицією. Калькування. Трансформації на словотвірному, морфологічному, синтаксичному рівнях. Міжмовні лексичні відповідники. Переклад інтернаціоналізмів. Передача власних імен та географічних назв. Контекстуальні заміни. Переклад скорочень. Відтворення лакун і реалій.

Тема 3. Проблема лакун і реалій.

Особливості перекладу системних лакун: транскрипція, калькування, гіпо-гіперонімічний переклад, еквонімізація, тлумачення, виноски, коментарі, примітки.

Тема 4. Труднощі перекладу. Особливості перекладу різногалузевих текстів. Проблеми словотвору. Неологізми. Професіоналізми, арготизми, застарілі слова. Типи перекладацьких помилок.

3. ВИМОГИ ДО БАЗ ПРАКТИК

Практика студентів Полтавського державного аграрного університету (далі – Університету) проводиться на базах практики, які забезпечують виконання програм практики студентів освітньо-професійної програми Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська).

Базами практики можуть бути суб'єкти господарювання, незалежно від їх організаційно-правової форми та форми власності, фізичні особи, які проводять незалежну професійну діяльність, органи державної влади і місцевого самоврядування, громадські формування, об'єкти структурних підрозділів Університету, а також бази за межами України за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі програм практики.

Виробнича практика «Перекладацька практика» та переддипломна практика проводяться на базах практики. Підприємства (установи, організації тощо), що залучаються для проведення перекладацької практики студентів, повинні відповідати наступним вимогам:

- наявність структурних підрозділів, напрям діяльності яких відповідає спеціальностям, за якими здійснюється підготовка студентів в Академії;
- здатність забезпечити виконання програми практики;
- забезпечення кваліфікованого керівництва практикою студентів;
- забезпечення належних умов для проходження практики на виробництві з дотриманням правил і норм безпеки праці, виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- надання студентам на час проходження практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмам практики (за згодою керівника підприємства (установи, організації тощо) та за наявності відповідних вакансій);
- надання студентам права користуватися документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності підприємства (установи, організації тощо);
- можливість наступного працевлаштування випускників Університету (на загальних підставах, за наявності вакансій).

Виробнича практика «Педагогічна практика» проводиться на базі кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету. Для проходження практики студенти-магістранти можуть бути направлені й у інші заклади вищої освіти, де викладаються відповідні дисципліни й здійснюється підготовка магістрів філології.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИК

Організаційними заходами, що забезпечують підготовку та порядок проведення практики студентів освітньо-професійної програми «Германські

мови і переклад (англійська та німецька мови)» ступеня вищої освіти Магістр спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська) є:

- розробка наскрізної і робочих програм практик;
- визначення баз практики;
- укладання договорів про проведення практики студентів між Університетом та підприємствами (установами, організаціями тощо);
- розподіл студентів за базами практики;
- підготовка для баз практики інформації про обсяги, зміст, період проведення практики студентів, потреби в обладнанні та матеріалах тощо;
- призначення керівників практики;
- складання індивідуальних завдань для практики;
- проведення настановчих зборів зі студентами;
- підготовка звітної документації за результатами проведення практики;
- інші заходи.

Відповідальність за організацію та проведення практики покладається на ректора Університету. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням в Університеті здійснює керівник виробничої практики навчального відділу, на факультеті – декан, на кафедрі – завідувачі кафедри.

Заходи, пов'язані з організацією практики студентів, визначаються наказом ректора Університету про проведення практики студентів.

Виробнича (перекладацька) практика та переддипломна практика студентів проводяться у виробничих умовах в період, що забезпечує можливість виконання студентами всіх видів робіт згідно програми практики.

На початок практики керівник підприємства (установи, організації тощо) призначає керівника від бази практики, а також забезпечує проведення студентам-практикантам інструктажів з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку бази практики, порядком отримання документації та матеріалів. Керівником практики від бази практики повинен бути фахівець, який працює на постійній основі. Кількість студентів-практикантів, яка закріплюється за ним, не перевищує десяти осіб.

На студентів-практикантів, які проходять практику на підприємстві (установі, організації тощо), розповсюджується законодавство України про працю та правила внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації тощо). За наявності вакантних місць та за відповідності змісту роботи програмі практики, вони можуть бути зараховані на штатну посаду.

Організація проведення **професійної практики** студентів заочної форми навчання здійснюється з урахуванням наявності в них професійного досвіду.

Студенти, які мають досвід роботи, стажувалися (не менше одного місяця) або працюють за обраним фахом, допускаються розпорядженням декана факультету до складання семестрового контролю з професійної практики без її проходження на підставі поданих підтверджуючих документів. Документами, які підтверджують відповідність займаної посади обраному фаху та наявність у студента відповідного практичного досвіду, є довідка з місця

роботи чи стажування, засвідчена керівником підприємства (установи, організації тощо), або копія трудової книжки.

Студенти, які не працюють за фахом і не мають досвіду роботи за фахом, проходять професійну практику згідно наказу ректора університету. Проходження студентом професійної практики може здійснюватися за місцем роботи (без відриву від виробництва) за умови його відповідності вимогам програм практики та укладення договору про проведення практики студента.

Функції організаторів, керівників та учасників практики визначаються Положенням про проведення практики студентів Полтавського державного аграрного університету.

Керівник практики від кафедри:

- розробляє методичне забезпечення практики студентів;
- забезпечує якість проходження практики студентів згідно з її програмою;
- розробляє та видає індивідуальні завдання студентам;
- контролює своєчасне прибуття студентів до баз практики;
- здійснює контроль за виконанням програми практики та термінами її проходження;
- проводить консультації щодо опрацювання та узагальнення зібраного матеріалу;
- перевіряє щоденники (додаток А), звіти з практики (додаток Б) та оцінює результати її проходження студентами;
- подає на кафедру звіт керівника виробничої (професійної) практики;
- здійснює виконання інших функцій, визначених законодавством та внутрішніми нормативно-правовими актами університету.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно з програмою практики;
- знайомить студентів-практикантів із правилами внутрішнього розпорядку та контролює їх дотримання;
- повідомляє керівнику практики від кафедри про порушення студентом-практикантом трудової дисципліни та внутрішнього розпорядку;
- контролює ведення щоденника, підготовку звіту студентом-практикантом;
- після закінчення практики складає відгук-характеристику на кожного студента-практиканта, де дає оцінку проходження практики.

Студенти, які проходять практику, зобов'язані:

- з'явитися на настановчі збори з питань проходження практики та звітування за її результатами;
- пройти цільовий інструктаж з охорони праці;
- отримати документи для проходження практики;
- ознайомитися з програмою практики;
- отримати індивідуальні завдання у керівника практики від кафедри;
- своєчасно прибути на базу практики;

- дотримуватися правил охорони праці на підприємстві (в установі, організації тощо);
- виконувати завдання, передбачені програмою практики;
- підготувати звітну документацію з практики;
- своєчасно подати звіт з практики та захисти його перед комісією.

5. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИК І ОЦІНЮВАННЯ ЇХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Після закінчення періоду практики студенти звітують про виконання програми практики та індивідуального завдання. Форми звітності визначаються наскрізною та робочою програмами практики. До звітної документації відносяться щоденник практики, звіт з практики та інші.

За результатами проходження практики студентом подається звіт з практики разом зі щоденником на кафедру для реєстрації та керівнику практики від кафедри – для перевірки та оцінювання.

У щоденнику практики студент у хронологічному порядку відображає зміст виконуваної ним роботи під час практики з коротким її аналізом. Щоденник практики обов'язково підписується керівниками практики.

Вимоги до структури та обсягу звіту з практики наводяться у робочій програмі практики

Звіт з практики захищається студентом перед комісією, яка призначена наказом ректора Університету.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів з практики визначаються науково-педагогічними працівниками кафедри і вказуються у робочій програмі практики.

За підсумками практик проводиться семестровий контроль у формі диференційованого заліку. Диференційований залік з практики виставляється протягом перших двох теоретичних тижнів після її закінчення головою комісії із захисту звітів з практики.

Голова комісії підсумовує бали, нараховані керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики.

Керівником практики від кафедри нарахування балів здійснюється на підставі:

- оцінки результатів проходження практики студентом, наданої у відгуку-характеристиці керівника практики від бази практики;
- оцінки якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики;
- оцінки виконання інших завдань, передбачених робочою програмою практики.

Комісія із захисту звітів з практики нараховує бали за підсумками презентації студентом результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Семестровий контроль з **професійної практики** студентів заочної форми

навчання проводиться під час навчально-екзаменаційної сесії.

Диференційований залік з професійної практики виставляється головою комісії із захисту звітів з практики. Нарахування балів з професійної практики здійснюється:

- комісією за результатами співбесіди зі студентом, який має досвід роботи, стажувався або працює за фахом;

- керівником практики від кафедри та комісією із захисту звітів з практики студенту, який не працює за фахом і не має досвіду роботи за фахом, на підставі оцінки результатів проходження практики, якості оформлення і змістовності наповнення щоденника та звіту з практики, презентації результатів проходження практики та відповідей на запитання членів комісії.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедр, конференціях, круглих столах та інших заходах, а загальні підсумки – на вченій раді факультету обліку та фінансів та Університету.

Додаток А

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Факультет обліку та фінансів
Освітньо-професійна програма Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)
Спеціальність 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)
Ступінь вищої освіти Магістр
_____ курс, _____ група

Форма навчання _____
(денна/ заочна)

Керівник практики від кафедри
_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові керівника практики)

Керівник практики від підприємства (організації, установи, тощо)
_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Прибув на підприємство (в організацію, установу тощо)
«___» _____ 20___ року

Наказом (розпорядженням) по підприємству (організації, установі тощо) від
«___» _____ 20__ року №__ студент зарахований на посаду _____
(назва посади)

_____
(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Вибув з підприємства (організації, установи, тощо)
«___» _____ 20___ року

_____
(підпис) _____
(посада, прізвище та ініціали керівника підприємства, організації, установи тощо)

М.П.

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики						Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Керівники практики:

від кафедри

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

від підприємства (організації, установи тощо)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

М.П.

«____» _____ 20__ р.

Загальні відомості про базу практики

_____ (назва підприємства, організації, установи тощо)

П.І.П. керівника _____

Форма власності _____

Район _____

Область _____

Місто _____

Адреса _____

Телефон/факс _____

Характеристика бази практики

Робочі записи під час практики

ВІДГУК-ХАРАКТЕРИСТИКА керівника практики від бази практики

(назва підприємства, організації, установи тощо)

Керівник практики від підприємства (організації, установи тощо)

_____

(підпис)

_____

(ініціали та прізвище)

М.П.   «__ __» _____ 20 __ року

Висновок керівника практики від кафедри

Кількість балів

(цифрами)

Керівник практики від кафедри

_____ (підпис)

(ініціали та прізвище)

Висновок комісії із захисту звітів з практики

Кількість балів

(цифрами)

Дата захисту звіту з практики «___» _____ 20__ року

Оцінка:

за 4-бальною шкалою

(словами)

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС

(цифрами і літерою)

Голова комісії із захисту звітів з практики

_____ (підпис)

(ініціали та прізвище)

Додаток Б

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет обліку та фінансів

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

ЗВІТ

з _____ практики
(виробничої, переддипломної, професійної)
_____
(назва практики)

студента _____ курсу _____ групи СВО Магістр

освітньо-професійної програми Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)

спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

База практики:

_____
(назва підприємства, установи, організації тощо)

_____
(район, область)

Керівник практики від бази практики:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від кафедри:

_____
(посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Захист звіту відбувся _____
(дата)

Оцінка: за 4-бальною шкалою _____

за 100-бальною шкалою, оцінка ЄКТС _____

Члени комісії: _____
(посади, прізвища та ініціали)

Полтава 20 ____

